VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

Totuuden kertojalla on hyvä olla vikkelät jalat.

PÄHKINÄ

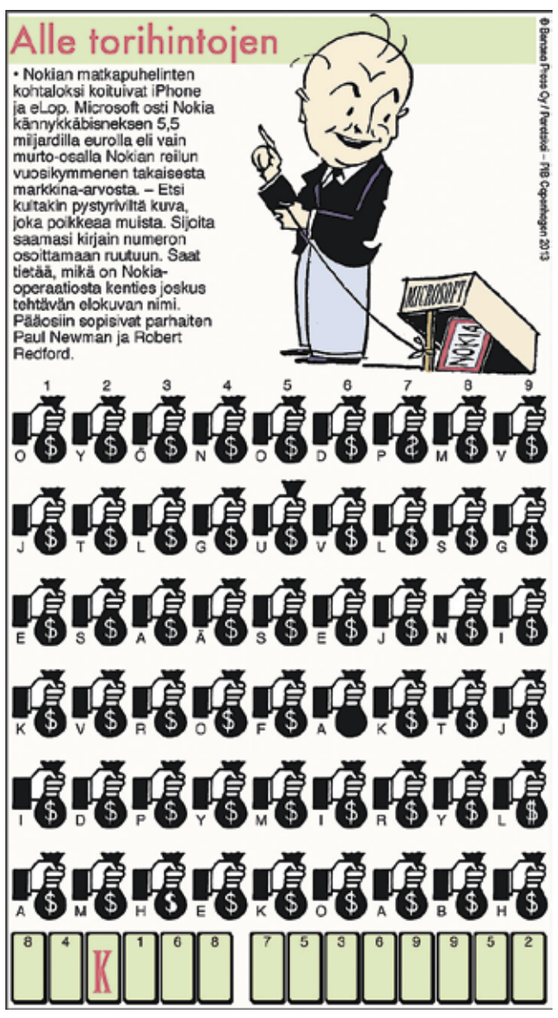

SUDOKU

Taso: Helppo

	6				2		7	9
9	5	2	1	6				4
7	3		8				5	6
3			5	8				2
5				4	3			8
2	9				5		4	3
1				3	8	9	2	7
8	7		4				6	

Sudoku-tehtävän 396 ratkaisu.

9	6	5	7	2	1	4	8	3
2	4	8	6	3	5	1	9	7
3	7	1	9	4	8	5	6	2
8	2	6	1	5	4	7	3	9
7	9	4	3	6	2	8	1	5
1	5	3	8	7	9	2	4	6
5	8	2	4	9	6	3	7	1
4	3	9	2	1	7	6	5	8
6	1	7	5	8	3	9	2	4

Tehtävä numero 397.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

A	R	P	O	V	A	T						P	O	T	I	L	A	S		E	K	A	T
H	A	A	P	A	L	A						U	L	O	K	E		O	K	S	A	L	A
M	U	L	A	T	T	I						U	L	K	O	V	A	L	A	I	S	I	N
A	K	A	S	I	A	T						S	E	I	N	Ä	J	U	L	I	S	T	E
	K		T			A						I			I		E	T	A	N	A		L
L	A	K	A	T		J	A	F	F	A		A	L	B	A	T		L		I	L	T	T	I
Y		A	V	A	R	A	T		U	L	O	N	T	A	A		R	U	U	S	U		A	
O	T	T	A	V	A		L	A	T	U		K	A	I	S	T	A		S	A	I	L	A	S
N	I	I	T	I	T		A	V	I	S		K		K	A	A	S		V		S	A	V	O
	M				A	N	S	A	S		A	A	P	A		K	U	H	A		K	U	I	N
V	A	S	A	T		I		I	S	T	A		E	L	S	A		A	I	D	A	T		A
A	N	E	L	U		M	A	N	E	E	R	I	T		U	P	E	U	S		H	A	K	A
A	T	L	A	N	T	I	S		U	L	I	N	A		L	I	N	T	U		D	I	A	T
T	I	L	I	T		K	U	U	R	O		T	U	N	A	R	I		U	K	U	L	I	T
E	T	U	N	I	M	E	T		A	A	T	O	S		T	U	N	I	S		S	U	T	I

Selkälokin puolustajan tähtihetkiä

Frakkipukuinen selkälokki on tarjonnut lintuharrastaja Risto Juvasteelle unohtumattomia tähtihetkiä. Kerran hän tunnisti tutun selkälokin Viktoriajärvellä asti.

JOUKO KUOSMANEN

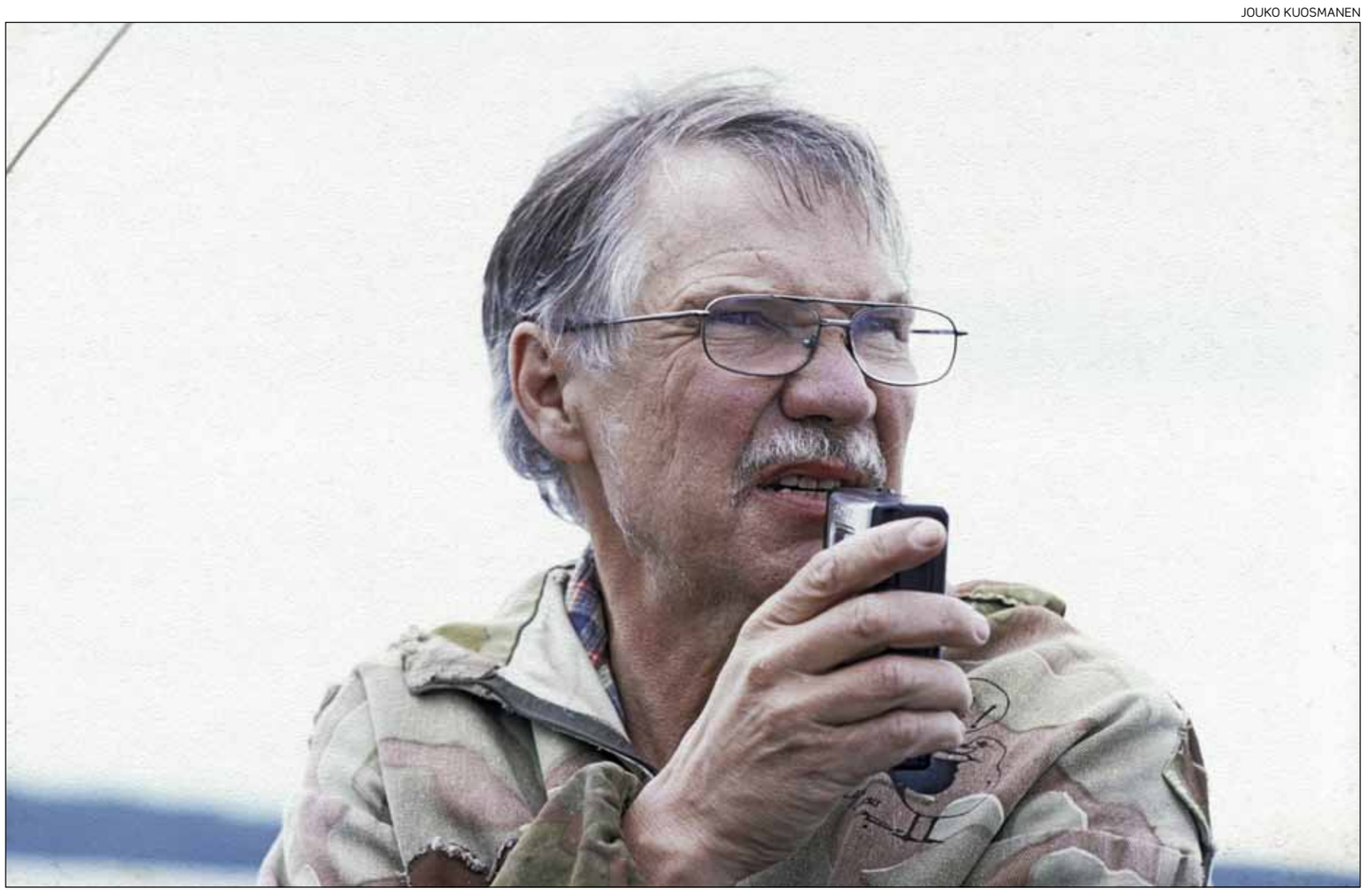

Risto Juvaste taltioi tietoja lokkiyhdyskuntien koosta nauhuriinsa. Juvaste on tehnyt pitkän elämäntyön lokkien parissa.

KONTIOLAHTI

Höytiäisen aavat selkävedet ovat kääriytyneet tummaan huntuun. Ukkospilvien välähdykset eivät estä lintuharrastaja **Risto Juvastetta** lähtemästä hänelle rakkaiden selkälokkien pariin.

Aikaa harrastukselle riittää aiempaa enemmän, sillä Juvaste jäi kolme vuotta sitten eläkkeelle ympäristöteknologian yliopettajan virasta.

Lokit ovat monen mielestä lintuja, joiden puolustamisessa ei ensi näkemältä tunnu olevan mitään mieltä. Niitähän on kaikkialla. Tilanne on kuitenkin vakava, sillä selkälokki on jo kadonnut monelta järveltä.

Frakkipukuinen selkälokin alalaji on levinneisyysalueeltaan hyvin suomalainen. Se eroaa muista selkälokkien muodoista paitsi muuttotavoiltaan myös puvun kehityksen osalta.

”Toisin kuin muilla länsieurooppalaisilla lokeilla aikuisen selkälokin sulkasato tapahtuu pääosin talvella. Useampien nuorten lintujen ensimmäinen sulkasato on jo ensimmäisenä talvena. Tämäkin on toisin kuin millään muulla lokkimuodolla”, Juvaste kertoo venematkalla.

Tuttu lokki löytyi kaukaa

Juvaste on vieraillut Tansanian Viktoria-järvellä selkälokkien talvehtimispaikassa Tansanian Viktoria-järvellä.

”Lokin muuttonopeutta ja vuorokautista lentomatkaa on voitu tarkkailla satelliittiseurannalla reaaliajassa. Gps:llä varustetut lähettimet kirjaavat lintujen tarkat paikat neljä kertaa vuorokaudessa.”

Lähettimet toimivat aurinkokennolla latautuvilla akuilla. Seuranta on antanut uutta tietoa muun muassa selkälokin muuttomatkoista ja matkavauhdista.

Juvaste onnistui saamaan yhden Afrikan-matkansa aikana terveiset kotikonnultaan.

”Kun tutkin kotiin palattua videokuvaa yhdestä Viktoriajärven tarkkailulokista, huomasin sen jalassa tutut kirjaimet. Olin rengastanut saman lokin Savonlinnan lähellä Pihlajavedellä 15. heinäkuuta 1998. Ilo läikähti sisimmässäni, tunne oli uskomaton.”

Pahanteko liioiteltua

Juvaste alkoi tutkia lokkeja 1980-luvun alussa Höytiäisellä. Muutto Helsingistä Joensuuhun mahdollisti lokkitutkimuksen käynnistämisen Pohjois-Karjalan järvillä.

Lokkiseuranta on antanut taustatietoa järvilintujen lajikohtaisista muutoksista.

”Merkittävin muutos järvien linnustossa on yhdyskuntalintujen voimakas väheneminen. Vain harmaalokki on poikkeus. Tiirat ovat myös vähentyneet 1980-luvun määristä. Kalalokki voi aivan hyvin, mutta naurulokin tilanne on koko ajan huonontunut.”

Kielteiset asenteet lokkeja kohtaan ovat edelleen yleisiä. Jostain syystä niitä pidetään yhä pelkkinä pahantekijöinä. Lokit lentävät uutisotsikoihinkin yleensä vain kielteisessä merkityksessä.

Uljasryhtinen selkälokki on järviemme komistus, joka tarvitsee ihmisiltä ymmärrystä.

”Lokkien ulosteiden välityksellä ihmiset tai eläimet eivät voi saada ainakaan suoraan salmonellainfektiota, sillä normaalit sairastumiseen tarvittavat bakteerimäärät ovat selvästi suurempia.”

Vaikka lokit kantavat elimistössään tietyntyyppisiä loisia, niistä ei koidu ihmiselle muutakaan terveydellistä vaaraa.

Kauneuden näkijä

Lintuja voi nykyään rengastaa tutkimustarkoituksiin kevyillä lukurenkailla, joiden käyttöönottoa Juvaste on Suomessa kehittänyt.

Tarkkailu lukurenkaan avulla on Juvasteen mukaan siinä mielessä inhimillistä, että lintu otetaan kiinni vain kerran. Poikasen jalkaan kiinnitettävä lukurengas on niin keveä, ettei siitä ole poikaselle sanottavaa haittaa.

”Lokit ovat kiehtovia ja ällistyttäviä monin tavoin. Luontoharrastajana en voi olla ihailematta niiden upeaa lentoa tai vaikkapa aikuisen selkälokin hienoa frakkipukua.”

”Tutkijana niissä kiehtoo muun muassa niiden sopeutumiskyky, pitkäikäisyys, muuttostrategiat ja populaatioiden muuttuminen.”

”Urbanisoituneet ihmiset pitävät lokkeja usein ärsyttävinä, koska he eivät näe niiden kauneutta äänekkään käytöksen alla.”

JOUKO KUOSMANEN

KUKA

Lokkitutkijalle tunnustusta

BirdLife Suomi myönsi viime vuonna kultaisen ansiomerkin kontiolahtelaiselle Risto Juvasteelle yli 50 vuotta kestäneestä tutkimus-, suojelu- ja järjestötoiminnasta.

Juvaste on rengastanut lintuja vuodesta 1960. Hän on kehittänyt muoviset lukurenkaat, joiden koodit voidaan lukea kaukoputkella pyydystämättä lintua.

Lintuharrastaja on itse valmistanut yli 200 000 lukurengasta. Niitä on toimitettu Suomen lisäksi kymmeniin maihin.

Tutkimuksissaan Juvaste on keskittynyt selkä- ja harmaalokkeihin.

Tällä hetkellä hän valmistelee väitöskirjatyötä selkälokista.
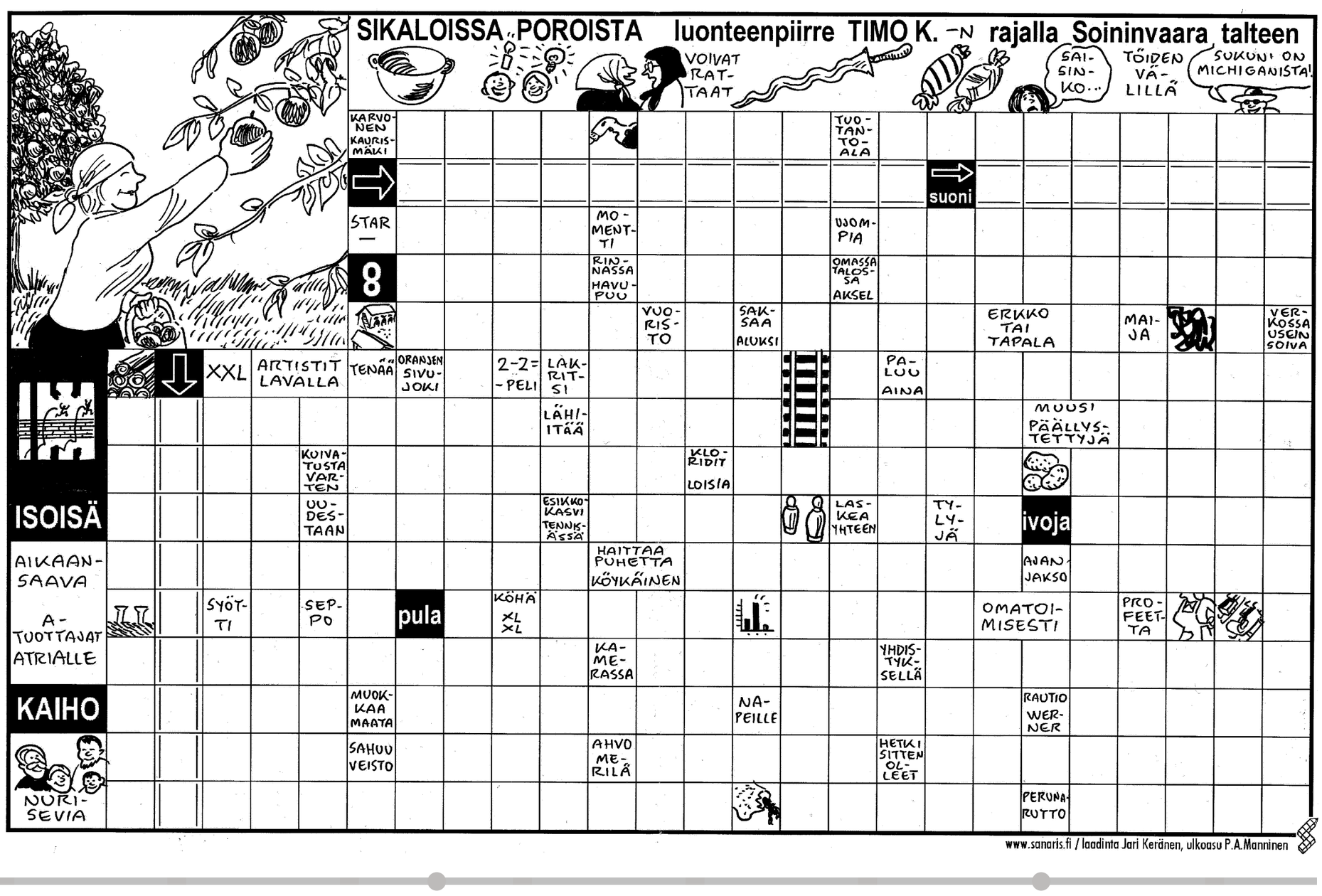
Selkälokin kanta on pienentynyt vuodesta 1960 noin puoleen. Keskeiseksi syyksi epäillään talvehtimisalueille kertyviä ympäristömyrkkyjä.